

De Oorlog, 22 juli 1914

[DE TIJD, No. 203356]

[Woensdag 22 Juli 1914]

Inhoudsopgave 22 juli 1914

[DE TIJD, No. 203356]	1
TELEGRAMMEN.....	1
Staking te Riga.	1
Poincaré te St. Petersburg.	1
Stakingstroebelen te Sint-Petersburg.	1
Een Orakel??	1
BUITENLAND. GEMENGDE BERICHTEN.	3
Een spion?	3
BUITENLAND.	3
ALGEMEEN OVERZICHT.	3
HET REGIEM-VON DALLWITZ.	4

5

TELEGRAMMEN.

Staking te Riga.

RIGA, 22 Juli. (Reuter). De fabrieksarbeiders zijn in staking gegaan.

10

Poincaré te St. Petersburg.

SINT-PETERSBURG, 22 Juli. (Reuter). Gisteravond bezocht president Poincaré het Fransche ziekenhuis. Daarna had een diner plaats in de Fransche ambassade, waaraan de Russische minister en de gezant te Parijs, Iswolsky, deelnamen. Het stedelijk bestuur gaf een diner aan de officieren van het Fransche eskader, gevolgd door een raoût, waaraan ongeveer 500 personen deelnamen. Tegen 10 uur kwam ook Poincaré met zijn Russisch en Fransch gevolg in het Raadhuis, waar hij ontvangen werd met de Fransche en Russische volksliederen en toejuichingen. De president keerde daarna aan boord van de "Alexandria" terug naar Peterhof.

15

Stakingstroebelen te Sint-Petersburg.

SINT-PETERSBURG, 22 Juli. (Reuter). Het aantal stakers bedroeg, volgens officieele opgaven, Dinsdagmorgen 80,000. Een officier van politie en 14 agenten, die door de stakers met steenworpen werden gewond, schoten op dezen; doch naar het schijnt werd niemand gewond. Toen in het Wiborgkwartier een kozak door een steenworp gewond werd, losten de kozakken zeven revolvershots, waardoor een werkman ernstig, zijn dochter licht gewond werd. Twee en vijftig personen werden in den loop van den dag gearresteerd.

20

Amsterdam, 22 Juli 1914.

Een Orakel??

Wij hebben vernomen, dat in Engeland de oud-admiraal Sir Percy Scott eene merkwaardige uitspraak heeft gedaan, die in verschillende landen tal van pennen in beweging heeft gebracht. Met een gezag, ontleend, niet ten onrechte, aan zijne buitengewone technische kennis, heeft deze oud-admiraal met één machtig gebaar de groote slagschepen, die de zwaarste kanonnen voeren, ten doode gedoemd. Zij, die, in de jongste weken, het groote Engelsche nieuwsblad "The Times" hebben gelezen, hebben zich kunnen overtuigen, dat allereerst in Engeland de orakel-taal van admiraal Scott een debat heeft ontketend, dat in scherpte van uitdrukking eene zeldzame hoogte heeft bereikt. Deze pennestrijd over het "to be or not to be" van de grootste slagschepen is bereids ook overgeslagen op het continent en heeft hier en daar tot belangwekkende uitspraken aanleiding gegeven. Bij voorbeeld: de Duitsche "Post" noodigt sarcastisch Groot Britanje uit het, advies van Sir Percy Scott op te volgen, er bij voegend, dat Duitschland dankbaar zal wezen voor deze erfenis namelijk: het overwicht op zee, dat zal verkregen worden zonder strijd. Ook hebben natuurlijk Nederlandsche bladen zich niet onbetuigd gelaten. Geen wonder! Als een gezaghebbend man komt beweren, dat dure weermiddelen kunnen afgeschaft worden, zijn deze er als de kippen bij, om dien man toe te juichen en te verheerlijken, al mocht hij den grootsten nonsens hebben verkocht. Wij meenen zelfs, dat "De Standaard" het noodig heeft gevonden, al dadelijk te zeggen: "dat onze regeering, die verleden jaar bij haar optreden heeft aangekondigd, dat een slagschip zou worden aangevraagd, nu zal moeten bewijzen, dat slagschepen noodig en onmisbaar zijn."

30

35

40

45

50

55 Wat ons betreft, wij hebben ons als geheel onpartijdig maar belangstellend
toeschouwer voor het oogenblik tot taak gesteld enkele grepen te doen uit de
denkbeelden van Engelsche zeeofficieren, die als technici, zich over het vraagstuk
hebben uitgesproken. Een ongenoemd officier zegt: de uitspraak van admiraal Sir Percy
60 Scott is te veroordeelen, omdat deze meer naar een gevoelsindruk is gevormd, dan
gesteund door overtuigende bewijsgronden. Andere wel genoemde zeeofficieren stemmen
met de meening van den ongenoemde overeen b.v. Lord Sydenham is van oordeel, dat het
inzicht van Sir Percy Scott berust op niet gefundeerde vermoedens of gissingen,
trouwens niet onnatuurlijk voor een geest, diep doordrongen van de volmaaktheid der
70 moderne uitvindingen op mechanisch gebied en derhalve zeer geneigd die uitwerkselen
te overdrijven. Een ander deskundige beweert, dat Sir Percy Scott's meeningen
overweging verdienen, maar tevens vindt hij het te bejammeren, dat iemand, die zoo
veel goeds ten bate van de zeemacht heeft gewrocht, een brief in het licht heeft
gegeven, die het kenmerk draagt van niet wel overwogen te zijn, edoch, des ondanks
door velen zal worden beschouwd als gevende een juisten blik op den huidige toestand
der zeemacht. Daar de bewuste brief er op berekend schijnt, om het verstand van het
75 volk op een dwaalspoor te leiden, vindt deze schrijver het wel nuttig, een paar
feiten te noemen van de jongst gebouwde onderzeebooten. Deze feiten zullen een
anderen indruk maken op de denkbeelden van personen, die, niet vertrouwd met het
onderwerp, geneigd mochten zijn, om Sir Percy Scott's beweren geloovig, als dogma, te
aanvaarden.

75 Onderzeebooten kunnen thans nog weinig snelheid ontwikkelen; 14 knopen is ongeveer
de grootste snelheid van de meest moderne dezer vaartuigen aan de oppervlakte der
zee. Zijn zij ondergedompeld, dan wordt de maximum-snelheid teruggebracht tot
ongeveer 10 knopen. De reden hiervan is, dat de eenige bron van kracht tot
80 voortstuwing wordt ontleend aan de electricische batterijen, van welke men slechts een
beperkt aantal aan boord kan hebben met het oog op haar groot gewicht. De
oningewijden, lezend Sir Percy Scott's brief, kunnen gemakkelijk onderstellen: dat
onderzeebooten lange trajecten kunnen afleggen en steeds onzichtbaar blijven, terwijl
zij inderdaad slechts over een afstand van 50 mijlen van hun basis en terug met
85 tragen gang kunnen loopen, tenzij ze aan de oppervlakte verschijnen. Maar aan de
oppervlakte worden ze geheel zichtbaar en zijn aldus een gemakkelijke prooi van
torpedojagers. Sir Percy Scott's vertrouwen in deze vaartuigen zou alleen dan
gerechtvaardigd kunnen zijn, bijaldien zij groote afstanden onder water zouden kunnen
afleggen met een groote snelheid. Daar dit echter niet waar is, kunnen zijne
90 argumenten geen hout snijden. Hun huidige beperkte middelen van voortbeweging
bewijzen duidelijk, dat op hen alleen vertrouwd kan worden bij de kustverdediging, of
om te ageeren in samenwerking met een eskader van "capital ships". Een ander
deskundige, Lord Brassey, spreekt zich uit in eene bondige conclusie: "We can hardly
95 contemplate," zegt hij, "the total disappearance of big ships. They must long remain
lords of the outer march (uiterste grenzen). Their sphere of action is the open
ocean, beyond the range of the torpedo flotilla." De admiraal Henry Cleveland zegt
o.a.: "De marine is veel dank schuldig aan admiraal Scott voor de ontwikkeling van de
macht der zware kanonnen, maar - ik ben overtuigd, dat zij hem niet zal volgen in
100 zijne buitensporige denkbeelden betreffende de gevolgen van de invoering van
onderzeebooten en luchtschepen in onze marine: dat hun invloed namelijk ten slotte
zal voeren, zooals hij bij voorbaat onderstelt, tot het verdwijnen van de
slagschepen. Wij hoorden een dergelijk vals alarm, toen de torpedo-jager zijne
intrede deed". "Admiraal Scott levert geen bewijs voor zijn beweren. Ook voorziet hij
niet in de belangrijke diensten, die op slagschepen in oorlogstijd rusten, namelijk:
105 steun verlenen aan de kruisers, het beschermen van onze voorraden en van het
materieel, het blokkeeren van 's vijands havens".

Wederom een ander deskundige, die zich "Young navy" noemt, verwijt aan admiraal
Scott, dat deze geheel heeft vergeten te bestudeeren de evolutie van de weermiddelen
der zeemacht. Het eerste vecht-stoomschip was veel kleiner dan het zeil-linieschip.
110 Het kan de afmeting hebben gehad van een kanonneerboot. Toch was het stoomschip het
werkdadigste wapen van de twee. Onze huidige slagschepen kunnen niet vervangen worden
door onderzeeërs, indien deze niet een hooger graad van beweegbaarheid verkrijgen,
dan ze thans bezitten. De onderzeeër is nog in de kindsheid. Bij nacht is hij niet
zoo geschikt als de torpedojager, omdat hij niet zoo snel gaat en aan de oppervlakte
115 moet werken, tengevolge van de onbruikbaarheid van een periscoop in de duisternis.
Bij dag is hij aan de oppervlakte zonder verdediging en kan door kanonvuur
gemakkelijk in den grond geboord worden. Wij besluiten derhalve uit deze
verschillende citaten van deskundigen, dat de onderzeebooten nog heel wat
ontwikkeling zullen moeten verkrijgen, alvorens zij in alle functiën van de

120 slagschepen zullen kunnen optreden. Zoolang geen volkomen onderzee-slagschip is
gebouwd, is het voorbarig om te beweren, dat de huidige slagschepen zouden kunnen
gemist worden. En wij voor ons gelooven, dat dit wel nimmer het geval zal wezen, als
wij overwegen, dat slagschepen en onderzeebooten een zoo zeer verschillend karakter
125 en daaruit voortspruitende eigenschappen hebben, (denken wij b.v. aan behendigheid en
kracht) dat zij beide in den zee-strijd nuttige en onmisbare elementen zullen blijven.
VAN VLIJMEN.

BUITENLAND. GEMENGDE BERICHTEN.

Een spion?

130 De "Germania" meldt de arrestatie – als spion in Duitschen dienst – van een Fransch
geestelijke, den pastoor van Fontaine, daar hij den stationschef van Thiberville 500
francs zou hebben geboden voor de uitlevering een spoorweg-mobilisatieplan. Volgens
sommige Fransche bladen heeft de geestelijke bekend, volgens andere is hij niet wel
135 bii het hoofd. In de woning van pastoor Heurteboud – zoo heet de gearresteerde –
moeten zeer gewichtige documenten in beslag zijn genomen. De pastoor zou per
advertentie, waarin goed-gesalarieerde medewerkers voor een krant gevraagd worden,
met een spionnagebureau in verbinding zijn getreden en den stationschef verzekerd
hebben, dat zij samen 50.000 francs verdienen konden, indien eerstgenoemde er in
140 slaagde het geheele mobilisatieplan van den Noorderspoorweg uit te leveren. Er worden
over het gedrag van den pastoor van Fontaine nog meer weinig stichtelijke
bijzonderheden verhaald! Het zou natuurlijk volstrekt niet onmogelijk zijn, dat een
van de duizenden geestelijken in Frankrijk zich onder een of meer dan één opzicht
misdroeg en zich zijn verheven roeping en ambt onwaardig betoonde. Hij zou daardoor,
als uitzondering, slechts den regel van het eerbiedwaardige levensgedrag zijner
145 ambtgenooten bevestigen, doch het bericht ziet er, zooals het daar ligt, sterk
tendentieus uit, en kon, wanneer het bijv. uit den duim van een "Matin"- of
"Lanterne" redacteur gezogen waren, niet sterker anticlericaal getint zijn!

BUITENLAND.

150 **ALGEMEEN OVERZICHT.**

[...] Neen, dan zijn Servië en Oostenrijk waarlijk beter op weg om aan den tusschen
beide bestaande sterk gespannen toestand een einde te maken. Pasjits, de Servische
minister-president, heeft in een gesprek met een vertegenwoordiger van een te
Boedapest verschijnend blad verklaard, dat de Servische regeering aan het onderzoek
155 naar den aanslag Serajewo geen enkele moeilijkheid in den weg zal leggen. Alleen zal
zij, voor het geval Oostenrijk dat onderzoek tot op Servisch gebied wenscht uit te
strekken, verlangen, dat daaraan de gebruikelijke diplomatieke stappen voorafgaan.
Servië zal alles doen om een gewapend conflict te vermijden. Het heeft vrede en rust
noodig, om het op Turkije veroverde gebied tot ontwikkeling te brengen. Doch, indien
160 het tot een oorlog gedwongen wordt – ja, men kan immers nooit weten wat er gebeurt,
vooral tegenwoordig niet! – zal het zich zoo krachtig mogelijk verdedigen. Servië,
voegde Pasjits erbij, heeft er genoeg van, aan de geheele wereld te worden
voorgesteld als een volk van moordenaars. Of Servië gelijk heeft! Zulk een land is
het ook in 't geheel niet. De bekende schandalen onder de regeering van wijlen Milan
165 Obrenovitsj, de dubbele moord op Alexander en Draga en de dito gruwel van Serajewo
vormen immers uitzonderingen op den regel. Op de gisteren te Ischl gehouden
vergadering van den Bosnischen Landdag verklaarde dan ook de Oostenrijk-Bosnische
minister van financiën dat, wanneer de Servische bevolking in Bosnië van haar
aanhankelijkheid aan dynastie en monarchie blijk geeft door een bedaarde en
170 vaderlandslievende houding, bij de regeering te Weenen nimmer de gedachte van een
anti-Servische politiek zal opkomen. En de deputatie uit de Servische nationale
partij beloofde zulks. Zij gaf de verzekering, dat de partij ook voor het vervolg de
trouw aan de dynastie en monarchie en een loyale politiek ten gunste van het welzijn
van Bosnië op haar program zou blijven bewaren. Brave menschen! Het program van
175 Poincaré's verblijf in Rusland loopt daar af met de regelmatigheid van een wekker
(natuurlijk 'n goeden wekker). Gistermiddag kwam de eerste bediende van Marianne met
het keizerlijk jacht "Alexandra" aan te Sint Petersburg, werd daar aan den steiger
begroet door den minister van Marine en diens staf en ontving van den
opperburgemeester de gebruikelijke eeregave van brood en zout. Vervolgens
180 inspecteerde hij de eerewacht. Toen Poincaré de kade betrad, hief het publiek een
luid hoera aan. Hij begaf zich naar de Peter-en-Paul-kathedraal, waar hij op het graf
van Alexander III een zilveren zwaard, omringd met dito laurieren eikenbladen,
nederlegde. Later ontving hij in het Winterpaleis het corps diplomatique.

185 **HET REGIEM-VON DALLWITZ.**

De daad van den nieuwen stadhouder van het Rijksland Von Dallwitz, de weigering om de herbenoeming van burgemeester Knöpffler van Zabern goed te keuren, heeft in Elzas-Lotharingen nieuw kwaad bloed gezet. Knöpffler was sedert 1908 burgemeester van Zabern. Behalve in het conflict tusschen de burgerij en de officieren is zijn naam
190 bijna niet genoemd. In het conflict heeft hij gepoogd, de belangen van zijn stad te verdedigen, zonder iets te doen dat de tegenstelling tusschen burgers en militairen kon verscherpen. De burgerij was met haren burgemeester tevreden. En de gemeenteraad benoemde hem met 17 stemmen tegen 3 opnieuw tot burgemeester. Doch Von Dallwitz heeft
195 desniettemin gemeend, die benoeming niet te mogen goedkeuren. Waarom niet? Omdat, volgens een blijkbaar uit het stadhouderlijk paleis geïnspireerd artikel van de "Strassburger Post" Knöpffler het type is van een dubbelzinnigen Elzasser, die uiterlijk loyaal en tegenover officieele personen ietwat terughoudend schijnt, maar met met hart en ziel zich aan het Duitsche Rijk aangesloten heeft. Het "Berliner Tageblatt" verklaart, die kenschetsing van burgemeester Knöpffler niet gaarne te
200 aanvaarden; maar het blad acht de niet-benoeming van den burgemeester een "proefsteen voor de politiek van von Dallwitz". Want deze heeft gezegd, niet het opportunitieits-standpunt in te nemen, maar aan de politieke dubbelzinnigheid den strijd te hebben aangekondigd. En hij laat verklaren, dat de echte Duitsch-nationale gezindheid, die met het echt Elzassische en Lotharingsche particularisme best te vereenigen is, als
205 eerste voorwaarde voor samenwerking in openbare betrekkingen in den Elzas moet worden geëischt. De oorlog tusschen Elzas Lotharingen en zijn nieuwen Pruisischen stadhouder is verklaard!